

Доброльоза Г. М.

Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

КОДИФІКАЦІЯ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ АНТРОПОНІМІВ

У статті розглянуто поділ лексики на апелятивну та онімну, проаналізовано етапи розвитку ономастики як самостійної науки та навчальної дисципліни, озвучено базовий термінологічний ономастичний апарат. Детально розкрито сучасний стан розвитку ономастики в Україні, окреслено поділ на галузі; з'ясовано досягнення сучасної ономастики в Україні; розкрито перспективи розвитку. У статті проаналізовано побутові форми особових імен учнів та студентів житомирських навчальних закладів, визначено найпопулярніші жіночі та чоловічі імена; окреслено причини вибору певного імені для дитини та передумови виникнення відхилень від норми; запропоновано варіанти вирішення цієї лінгвокультурологічної та соціолінгвістичної проблеми з невідповідним іменуванням дітей. У статті звертається увага на те, що власне ім'я має надзвичайну енергетику, воно може програмувати діяльність, поведінку, вибір професії й навіть світогляд людини. Особливо потужно імена впливають на дітей, коли рідні звертаються з ніжною інтонацією та використовують неслухливі форми, адже саме в ранньому віці через ім'я формується самоідентифікація дитини. У статті наголошується, що вибір імені для новонародженого – справа надзвичайно відповідальна, і батьки, здебільшого, ставляться до цього вибору вдумливо та серйозно; з'ясовуються основні принципи, за якими обирається ім'я (церковний календар, сімейні традиції, мода, бажання виділитися). У статті розкрито проблеми, з якими зіштовхуються батьки і діти, якщо ім'я іноземного походження, зросійщене чи записане у свідоцтві в побутовій формі. Чуже ім'я не має мотивації чи етимології; досить часто дитина з екзотичним ім'ям стає об'єктом глузування однолітків або старших, від яких залежна (вихователів, тренерів, вчителів). Автор статті пропонує можливі шляхи кодифікації антропонімів: постійна інформація в окремих рубриках і програмах у ЗМІ; молодим батькам має бути доступний інформаційний матеріал із поясненням значення імені, переліком неслухливих та інших форм; у відповідних службах повинні працювати фахівці, які б надали молодим батькам кваліфіковану консультацію; батькам, які обрали екзотичне ім'я для своєї дитини, слід дати додатковий час для обдумування та усвідомлення наслідків; вихователі, вчителі, тренери повинні ненав'язливо, доброзичливо вживати лише українські форми імені дитини.

Ключові слова: онім, антропонім, офіційне ім'я, побутове ім'я, мовний стандарт.

Постановка проблеми. Кожна мова світу поділяється на дві лексичні групи – апелятивну, що об'єднує усі загальні найменування, та онімну, що містить власні назви. Онімна лексика стосується будь-якої людини, адже ми маємо ім'я, по батькові, прізвище, інколи прізвисько, адресу проживання (країна, місто, вулиця), відпочиваємо на березі певної річки чи моря, бавимося з домашнім улюбленцем-песиком Рябком або кицею Муркою – тож використання онімів (антропонімів, зоонімів, гідронімів, топонімів, поетонімів тощо) має неабияке значення для власної упевненості, задоволення, гордошів, навіть пихатості, а з іншого боку, цілком, може пригнічувати людину (погодьтєся, приємніше проживати за адресою *провулк Квітковий*, ніж *Колгоспний*, *Тупіковий* і под.).

Оніми – надзвичайно давній за часом утворення пласт мовної лексики, оскільки це – індивідуальні

найменування людей та богів, місця проживання/ полювання / водопою, орієнтації в земному та космічному просторі тощо. На думку вчених, власні назви кількісно значно переважають загальні і, за твердженням проф. Ю. Карпенка, «кожна мова має мільйони, якщо не десятки мільйонів власних назв, які містять величезну інформацію і мають значне мовне навантаження» [2, с. 17]. Як уважає проф. М. Торчинський, «в українській мові є понад 975 мільйонів власних назв. Із них лише один мільйон онімів повністю або частково проаналізовано в наукових працях» [6, с. 63].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ономастика має надзвичайно глибоке і ґрунтовне коріння у світовій лінгвістиці, адже була відома уже в античній, давньоримській, а пізніше у середньовічній європейській філології. Що ж до України, то поштовхом до формування ономастики

як окремої наукової галузі стала І республіканська ономастична нарада у Києві (1959), яка дала імпульс українському науковому середовищу для вивчення ономастики у різних аспектах: географічному, лексикографічному, лексикологічному, логічному, психологічному, текстовому, семіотичному, когнітивному, соціологічному [4, с. 430]. Учені проаналізували розвиток вітчизняної ономастики й виділили три етапи становлення ономастики як самостійної мовознавчої науки і навчальної дисципліни: І (кін. Х ст. – сер. ХІХ ст.) – поява літописів з коментарями-поясненнями окремих номенів, словників власних назв та окремих наукових праць з ономастичної тематики; ІІ (2 пол. ХІХ ст. – 1 пол. ХХ ст.) – з'являються системні наукові дослідження з ономастики; ІІІ (2 пол. ХХ ст. – до тепер) – наукові дослідження здійснюють не лише філологи, а й інші дотичні до ономастики фахівці – історики, соціолінгвісти, культурологи [1, с. 264]. Також учені встановили, що ономастика надзвичайно тісно пов'язана з історією, етнографією, географією, соціолінгвістикою та іншими науками, і досить часто питання ономастики розглядаються на прикордонній межі між цими науками.

Українські мовознавці розробили сучасний функціональний термінологічний ономастичний апарат, чимало термінів містять компонент *онім* (з грецької *опута* 'ім'я, назва'); член-кореспондент НАНУ, учений-ономаст В. Німчук запропонував розділити оніми на значеннєві групи: *автоетнонім*, *аллоетнонім*, *етнонім*, *антропонім*, *еронім*, *астіонім*, *гелонім*, *гідронім*, *катайконім*, *комонім*, *лімнонім*, *макротопонім*, *топонім*, *хоронім* та ін. [3]; згодом до цього переліку додалися *зоонім*, *таксонім*, *урбанонім*, *метронім*, *гінеконім*, *андронім*, *астронім*, *поетонім*, *парфумонім*, *бюрокронім*, *прагматонім* та ін. Варто зазначити, що процес верифікації та кодифікації української ономастичної термінології триває, удосконалюється і досить часто, на жаль, ускладнюється.

Сучасна ономастика розділилася на окремі галузі, які активно розвиваються: *описова ономастика* стала фундаментом усіх ономастичних досліджень, оскільки вона займається збиранням, аналізом онімів; *теоретична ономастика* досліджує загальні закономірності розвитку і функціонування системи власних назв; *прикладна ономастика* скерована на вивчення функціонування онімів у щоденному та офіційно-діловому мовленні; *літературна ономастика* студіює специфіку поширеності власних назв у художніх текстах; *історична ономастика* фокусує увагу на

історичному розвитку власних назв та їхні зв'язки з реаліями різних епох та регіонів [7, с. 47]; *регіональна ономастика* орієнтована на вияв специфіки ономастичної підсистеми певної території [4, с. 431]. На переконання проф. Ю. Карпенка, «усі напрямки сучасного вивчення власних назв <...> знаходяться на піднесенні, активно розвиваються й одержують нові здобутки» [2, с. 16].

У царині ономастики сьогодні працює потужна група учених-ономастів, найбільших здобутків досягнуто в аналізі антропонімів, топонімів, гідронімів, поетонімів [6, с. 68]. Результатом активної багаторічної наукової діяльності мовознавців стали численні наукові праці, фахові видання, міжнародні та всеукраїнські науково-практичні конференції, а також ономастичні школи, центри та осередки.

Постановка завдання. Метою пропонованої розвідки є дослідження побутових форм імен українців, з'ясування причин помилок у називанні дітей, пропозиції щодо унормування цієї мовної та соціолінгвістичної проблеми в українському суспільстві.

Матеріалом для дослідження стала побутова форма власних імен студентів та студенток Житомирського державного університету ім. І. Франка; форма збирання – анкетування здобувачів вищої освіти, а також використання самоназви під час дистанційного навчання у вікні zoom. До джерельної бази було долучено побутові форми власних імен учнів Житомирської загальноосвітньої школи № 20 (1-9 класи); форма отримання інформації – опитування школярів і школярок, а також спілкування з учителями.

У статті використано різноманітні методи: метод кількісних підрахунків, який визначив не/популярні імена українців; метод стилістичного аналізу, який допоміг розгалузити офіційне та побутове називання особи і показав позитивну реакцію школярів і студентів на нормативне українське звертання.

Виклад основного матеріалу. Історики української ономастики вважають, що перші ономастичні пошуки антропонімного спрямування зафіксовані ще у «Повісті минулих літ» (Х–ХІІ ст.), у «Лексіконі славенороскому и имень тлькованіє» (1627), в якому автор Памво Беринда тлумачить християнські імена у частині «Імена свойственная...». Важливими науковими розвідками початку ХХ ст. стали праці М. Сумцова, А. Степовича, В. Ястребова, В. Охримовича, В. Сімовича; зокрема, дослідження І. Франка «Причинки до української ономастики» (1906)

започаткувало українську ономастичну науку і дало потужний поштовх для подальшого розвитку цього напрямку мовознавства. Надалі дослідники ґрунтовно вивчають українські власні назви, і антропонімі у тому числі; приділяють увагу походженню і способам формування власних особових назв, розвитку онімів у синхронії та діахронії, становленню національної антропонімної системи, словотворенню та семантиці особових назв, особливостям уживання антропонімів у всіх стильових різновидах мови, вивчають роль онімів у фольклорі та авторських творах, вплив антропонімної лексики на світогляд та сприйняття навколишнього світу. Власні особові назви на регіональному (діалектному) та загальноукраїнському мовному матеріалі опрацьовували Ю. Редько, П. Чучка, М. Худаш, Р. Керста, І. Сухомлин, А. Залеський, О. Неділько, Г. Бучко, Н. Пасік, Г. Аркушин, С. Панцьо, І. Єфименко, Н. Вирста, Ю. Громик, І. Фаріон, М. Демчук, О. Хвищук, Л. Ящук та інші мовознавці; словники власних імен уклали Л. Скрипник, Н. Дзятківська, І. Трійняк, Р. Осташ.

На думку мовознавців та соціолінгвістів, сьогодні надзвичайно актуальною є проблема культурологічного використання імен українців у неформальному спілкуванні – і саме цей аспект слововжитку став предметом нашого дослідження.

В українській ономастиці є чимало наукових праць щодо стилістичного використання імен в офіційному на побутовому спілкуванні – у цьому руслі працювали і продовжують дослідження П. Чучка, Л. Кравченко, І. Козубенко, С. Пахомова, І. Фаріон, І. Скорук, О. Антоноук та інші мовознавці; затребуваним і сьогодні залишається словник-довідник власних імен людей (автори Л. Скрипник та Н. Дзятківська), який містить наукову передмову; автори підкреслюють, що «імена в залежності від ситуації можуть виступати в найрізноманітніших видозмінах. Поряд з офіційними повними докумен-тальними іменами існують розмовно-побутові <...> їх варіанти» [5, с. 9].

Антропонім (з грецької *anthrōpos* 'людина' і *onoma* 'ім'я, назва') – це власне прізвище, ім'я, по батькові, псевдонім чи прізвисько людини. Антропоніми використовуються не лише для власне називання особи, але й для найменування торгівельних марок і продукції (батончики «Mars»), у назвах-топонімах (урочище *Кучмин Яр*, *Труханів острів*, с. *Давидів Брід*, м. *Романів*), гідронімах (затока *Наталка*, *Авдієве озеро*, річка *Либідь*), назвах рослин (*бегонія*, *камелія*, *петрові батюги*),

назвах одягу (*реглан*, *галіфе*), марках машин, приладів і пристроїв (*азбука Морзе*, шрифт *Брайля*, літаки *Boeing*, бритва *gillette*, револьвер *colt*, ручка *parker*; автомобілі *Mersedes-Benz*, *Toyota*, ванна *Jacuzzi*), як апелятиви (*тимушки*, *хуліган*) тощо.

Найменування людини має надзвичайну енергетику і може програмувати діяльність, поведінку, вибір професії і навіть світогляд людини. Особливо сильний вплив імена мають на дітей, коли рідні звертаються до маляти, використовуючи лагідну інтонацію та пестливі форми: *Уляно*, *Михасику*, *Петрику*, *Надійко*, тож недарма кажуть, що найулюбленіше слово кожного – це власне ім'я. Саме у ранньому дитячому віці через ім'я формується сприйняття себе як особистості.

Як правило, батьки відповідально ставляться до вибору імені дитини, оскільки воно повинно узгоджуватися з расою та національністю дитини, місцем (країною) постійного проживання, з прізвищем та по батькові; ім'я має бути сучасним, милозвучним, приємним і для вимови, і для сприйняття.

Найчастіше батьки добирають ім'я новонародженому, керуючись кількома принципами: 1) поширене традиційне ім'я: *Микола*, *Павло*, *Ігор*, *Марина*, *Ганна*; 2) сімейні традиції – дитина отримує ім'я баби/ діда, якщо батьки не надто переймаються, то мами/ тата; 3) день святого, коли народилася дитина; 4) під впливом зарубіжних серіалів, книжок, коміксів – *Маріанна*, *Леонардо*, *Ромуальд*, *Франческа*, *Ізаура*; 5) через віяння моди, тому сьогодні у класах по чотири *Тимофії*, *Даші*, *Ані*, *Насті*, *Вадими*, *Злати*; 6) бездумно, абсолютно не усвідомлюючи наслідків: *Ахілес*, *Ізмаїл*, *Царь*, *Ксенофонт*, *Осман*, *Одисей*, *Рожден*, *Соломон*, *Тіша*, *Кассандра*, *Імперія*, *Юнона*, *Санта*, *Герда* (Житомирська обл., 2021 р.н.), *Ісус Христос* (Житомир, 2002 р.н.).

Якщо батьки називають свою дитину іноземним ім'ям, то завжди виникає низка проблем: 1) іншомовне ім'я не узгоджується з українським прізвищем та по батькові; 2) від іншомовних імен з'являються дивні для українського вуха форми по батькові; 3) не утворюються пестливі, розмовно-побутові варіанти; 4) чужі імена, здебільшого, немилосвучні, мають збіг кількох приголосних чи голосних (*Ліппегмміліісс* (Київ, 2018 р.н.); 5) при звертанні до осіб з чудернацькими іменами відбувається спрощення або перекручування імені, інколи учителі (викладачі, вихователі, тренери) уникають звертатися до учня (студента) на ім'я; 6) часто трапляються помилки при написанні чи друкуванні, наприклад, *Viber* автоматично виправ-

ляє. Таким чином, отримуючи чужинське ім'я, дитина втрачає зв'язок із поколіннями своїх предків, корінням рідної країни; її ім'я не несе жодної мотивації та етимології; досить часто дитина стає об'єктом кепкувань з боку однолітків або старших, від яких залежить (вихователі, тренери, вчителі); вона стає екзотичною *білою вороною* серед оточення з традиційними українськими іменами.

Чимало молодих батьків перебувають під впливом *руського міра, рускої культури* і називають своїх дітей російськими іменами або використовують російську транскрипцію українського традиційного імені: *Даніл, Кіріл, Нікіта, Деніс, Матвей, Дар'я, Настасья, Єлізавета, Фьокла, Васіліса, Крістіна, Єлісей*. У такій ситуації виникають постійні проблеми написання імені дитини у різноманітних документах (списках, довідках, медичних картках тощо), також у майбутньому недолуго звучатиме на українському мовному і культурному ґрунті по батькові, утворене від імені-покруча.

Іноколи трапляється, що через низький культурний та освітній рівень батьків або працівників ДРАГСу (сільської ради) імена дітей записують у скороченому (*Попадюк Ол-др* замість *Олександр*) або у розмовному варіанті (*Діма, Вовчик, Таня, Альона, Аля, Еля, Настя, Віка, Дана*).

Називаючи власних дітей неунормованими іменами, батьки часто забувають, що особове ім'я – це юридично зафіксоване слово, яке у тричленній формулі називання українця (прізвище, ім'я, по батькові) служить для індивідуалізації особи і має точно відтворюватися в усіх наступних документах особи.

На жаль, українське законодавство крізь пальці дивиться на таку «творчість» мам-тат і не перешкоджає їм вправлятися у невігластві та винятковості. Здебільшого батькам, які назвали дитину іноземним, зросійщеним чи розмовно-побутовим ім'ям, доводиться звертатися до органів юстиції, щоб виправити помилку або змінити ім'я дитини. Якщо ж із певних причин цього не відбулося, то після досягнення 14-річного віку підлітки мають право за згодою батьків, а з 16-річного віку на власний розсуд звернутися до відповідних органів із проханням змінити ім'я, прізвище, по батькові (з 01.01.2021 доповнено ст. 149 Сімейного кодексу України та ст. 295 Цивільного кодексу України).

Сучасним батькам вибрати вдале ім'я для дитини допомагає не лише церква та сімейні традиції, але й численні словники-довідники. Окремі з них, наприклад, «Орфографічний словник» за ред. А. Свашенко, пропонують чоловічі імена,

подаючи при цьому форму по батькові від такого імені; форми чоловічих і жіночих імен з урахуванням варіативності, закінчення родового та орудного відмінка антропоніма. Потрібним залишається і «Словник українських імен» І. Трійняка, у якому вміщено велику кількість особових імен у їх повній унормованій формі, а також скорочені, пестливі, розмовні, зневажливі варіанти. Також не втратив своєї науковості та актуальності для мовознавців, працівників РАГСу та батьків словник-довідник Л. Скрипник та Н. Дзятківської «Власні імена людей», у якому розкрито етимологію імені, розмовно-побутові (скорочені, усічені, здрібніло-пестливі, згрубіло-зневажливі) варіанти імені, зафіксовано фольклорні та/чи авторські рядки, у яких використано антропонім.

У статті для стилістичного аналізу використання імен у не/формальному спілкуванні залучено анкетування щодо 120 учнів та 100 студентів. Серед найбільш популярних жіночих імен (36) – *Дарина, Анна, Аліна, Анастасія, Олександра, Марія, Іванна, Софія, Злата*; серед чоловічих (30) – *Артем, Арсен(-ій), Вадим, Дмитро, Владислав, Назар, Олександр, Давид, Матвій, Домінік*.

Помітно, як на часовій шкалі протягом 5–10 років змінюється традиція називання дітей: молодша школа – *Домінік, Злата, Олівія, Мілана, Ванеса, Єлісей, Арсеній, Васіліса, Нікіта, Данііл*;

середня школа – *Дарина, Анна, Аліна, Роман, Артем, Назар, Вадим, Тимофій*;

студенти – *Катерина, Ганна, Анастасія, Владислав, Марія, Максим, Єгор*.

Опрацювання анкет свідчить, що частина імен у слововжитку залишається непорушними або ж використовуються нормативні пестливі форми (з суфіксами *-ик, -очк-, -к-*): *Давид, Злата, Каміла, Яна, Улянка, Даринка, Марічка, Іванка, Андрійко, Тарасик, Іринка*. Однак абсолютна більшість побутових імен мають відхилення від норми, які зумовлені:

1) низьким рівнем освіти і культури носіїв: *Сірожка, Андрушка, Маргоша, Вася (Василина), Домік (Домінік), Данік, Софа, Шура, Бодя*;

2) впливом російської мовленнєвої традиції: *Варя, Маша, Даша, Крістіна, Вова, Петя, Паша, Діма, Федя, Ваня, Саша, Міша, Льоша (Льоха), Кіріл, Даніл*. Окремі школярки та студентки досить часто у свідочстві про народження мають помилковий запис імені із суфіксом *-ін-* замість українського відповідника *-ин-*: *Кліментіна, Каріна, Даріна, Аріна, Маріна*;

3) впливом чужої низькопробної культури: *Вован, Толян, Колян, Дімон*.

Українська мовна і культурна традиція розмовно-побутового називання особи є давно унормованою і зафіксованою у словниках, наприклад, розмовно-побутові форми імен творяться додавання суфіксів *-к-, -ик, -ус-* та ін.: *Павлик, Артемко, Данилко, Дмитрик, Сашко, Олексійко, Лесик, Кирилко, Назарко, Єгорко, Софійка, Галинка, Катруся* тощо. У словниках власних імен, зокрема у словнику І. Трійняка, подаються десятки варіантів пестливих та розмовних форм імені – було б бажання у батьків (родичів, сусідів, друзів, вихователів, учителів, тренерів та інших *значущих дорослих*) дослухатися і використати.

Дуже прикро, але за роки незалежності й наповненої праці вчених-ономастів ситуація із називанням дітей як в офіційній, так і в побутовій формі, на наш погляд, не покращилася. Можна не погоджуватися із формою донесення інформації, яку запропонувала проф. І. Фаріон після відвідування дитячого садка, прокоментувавши імена дітей (*Маши, бо не наша*), однак проблема, яку порушила пані Ірина, є надзвичайно глибокою і дразливою, адже, як каже народна мудрість, «як ви човен назвете, так він і попливе». Називаючи маленьких українців Грішами-Мішами-Дашами-Ленами, ми знову повертаємося в орбіту культурного і світоглядного життя СРСР, у якому Україна довгі століття перебувала у статусі колонії; порушуємо норми мовного стандарту; засмічуємо українську мову чужомовними елементами; збіднюємо рідну мову, оскільки не використовуємо наявні мовні засоби.

То ж чи можливо виправити ситуацію, що склалася з офіційними та побутовими іменами українців? Так, вирішення можливе, і напрямів діяльності може і має бути декілька:

1) революційний – унормування повних (паспортних) імен українців відповідно до офіційного переліку імен в Україні; цим шляхом пішов Ізраїль після створення власної держави (1946) – варі-

ант привабливий, але неоднозначний, оскільки спротив Альон і Джеків забезпечений, до того ж будуть численні позови до суду;

2) еволюційні варіанти – постійна інформація у певних рубриках та передачах у ЗМІ (інтернет-публікації, радіо- і телепередачі, інформаційні вкраплення, розповіді про відомих людей з акцентом на імені);

3) інформаційний матеріал має бути доступний (у дитячому магазині, у лікаря-акушера, у пологовому будинку, в ДРАГСі тощо) для молодих батьків із поясненням значення імені, переліком побутових, пестливих та інших форм;

4) у службах ДРАГСу і сільських радах повинні працювати фахівці, які могли б дати кваліфіковану пораду молодим батькам;

5) батькам, які обрали екзотичне ім'я для дитини, потрібно надавати додатковий час для обдумування і усвідомлення наслідків правочину;

6) усі вихователі, вчителі-предметники, тренери, керівники гуртків, лікарі повинні ненав'язливо, доброзичливо використовувати тільки українські пестливі форми імені дитини;

7) діти, підлітки з українськими формами імен мають повернутися на сторінки сучасних українських оповідань для дітей, на екрани дитячих та юнацьких фільмів, у тексти популярних у молодіжному середовищі пісень.

Висновки та перспективи досліджень. На сьогодні законодавчо закріплена кодифікація (упорядкування) імен українців є малоймовірною, тому кожен повинен самостійно подбати про правильне, нормативне власне особове ім'я; потрібно навчати педагогічних працівників (вихователів, вчителів, тренерів) правильно звертатися до дітей та підлітків, дотримуючись норм мовного стандарту; пропагувати словники власних особових імен, зробити їх більш відомими і доступними для загалу. Перспективи подальших досліджень убачаємо в аналізі імен-ніків, які обирають учні в соціальних мережах, під час дистанційного навчання тощо.

Список літератури:

1. Зубко А. Українська ономастика: здобутки та проблеми. *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики*. Київ, 2007. С. 263–282.
2. Карпенко Ю. Ономастичні міркування. *Записки з ономастики*. Одеса. 2005. С. 11–17.
3. Німчук В. Українська ономастична термінологія (проект). *Повідомлення Української ономастичної комісії*. Вип. 1. Київ, 1966. С. 24–43. <https://scholar.google.com/scholar?oi=bibs&cluster=12996054788830341499&btnI=1&hl=th>
4. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
5. Скрипник Л., Дзятківська Н. Власні імена людей: словник-довідник. Київ : Наукова думка, 2005. 334 с.

6. Торчинський М. Територіальна диференціація ономастичних студій в Україні. *Науковий часопис Східноподільського лінгвокраєзнавчого центру*. Вип. 8. Умань, 2019. С. 62–70.
7. Янчура Д. Ономастичні школи в Україні. *Studia Ukrainica Posnaniensia*. Vol. VI. 2018. P. 45–52.

Dobrolyozha H. M. CODIFICATION OF MODERN UKRAINIAN ANTHROPONYMS

The article considers the division of vocabulary into appellate and onymic, the development of onomastics as a science in Ukraine, the stages of onomastics as an independent science and academic discipline, voiced the basic terminological onomastic apparatus. The current state of development of onomastics in Ukraine, the division of onomastics in the industry is revealed in detail; the achievements of modern onomastics in Ukraine are clarified. The article on the material collected by the author analyzes the household forms of personal names of pupils and students of Zhytomyr educational institutions, identifies the most popular female and male names; the reasons for choosing a certain name for the child, the prerequisites for the occurrence of deviations from the norm; options for solving this linguistic, culturological and sociolinguistic problem with inappropriate naming of children are proposed. The article draws attention to the fact that the proper name has an extremely powerful energy, it can program activities, behavior, choice of profession and even the worldview of man; Names have a particularly powerful effect on children when relatives address the child using gentle intonation and affectionate forms, because it is in early childhood that the name of self-perception is formed through the name. The article emphasizes that choosing a name for a newborn child is an extremely responsible matter, and parents, for the most part, treat this choice thoughtfully and seriously; the basic principles by which the name is chosen are clarified (church calendar, family tradition, fashion, desire to stand out). The author of the article reveals the problems faced by parents and children if the name is of foreign origin, Russianized or written in the certificate in the form of household. Such names take the roots of children from the generations of ancestors and traditions of the native country; someone else's name has no motivation or etymology; quite often a child with an exotic name becomes the object of ridicule by peers or seniors on whom he depends (educators, coaches, teachers). The author of the article suggests possible ways to solve the problem of naming children by bad names: constant information in certain rubrics and programs in mass media; information material should be available to young parents with an explanation of the meaning of the name, a list of affectionate and other forms; the relevant services should employ officials who would provide qualified advice to young parents; parents who have chosen an exotic name for their child should be given extra time to think and understand the consequences of the transaction; all educators, teachers, coaches should unobtrusively, benevolently use only Ukrainian affectionate forms of the child's name.

Key words: *onym, anthroponym, official name, household name, language standard.*